

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

EREDETI PÉLDÁNY

(A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján)

Tárgy: alkotmányjogi panasz a
Miskolci Törvényszék 1. Kf.27.001/2016/3. számú
(ill. a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
24.K.27.591/2014/28. számú) ítéletével összefüggésben

Handwritten notes and stamps:
- 27.591/2014/41
- 27.591/22
- 3
- +kontó
- Bue

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[Redacted] indítványozó képviseletében az
alábbiak szerint

alkotmányjogi panasszal

fordulok az Alkotmánybírósághoz.

Budapest, 2016. máj. 18.

Tisztelettel:

Indítv
képv.

[Redacted signature area]

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1032-0/2016.
Érkezett:	2016 MÁJ 27.
Példány:	1-3
Kezelőiroda:	P1
Melléklet:	3x12 + 2x3 _{db}

Tartalom:

I.	Alkotmányjogi panasz.....	3
II.	Indítvány.....	3
II./1.	A vizsgálandó bírói döntés megjelölése.....	3
II./2.	Magyarország Alaptörvényének megsértett rendelkezései.....	3
II./3.	Indítványozó személyes érintettségének igazolása.....	3
II./4.	Indítványozó nyilatkozata jogorvoslatokról.....	3
II./5.	Nyilatkozat adatkezelésről.....	3
II./6.	Kérelem a végrehajtás felfüggesztése iránt.....	4
III.	Előzmények.....	4
III./1.	Ténybeli előzmények.....	4
III./2.	Eljárásbeli előzmények.....	5
IV.	Indokolás.....	6
	Jogerős ítélet megállapításai.....	6
	A megállapítások tévesek és jogszabálysértőek, valamint az Alaptörvényben biztosított jogokat sértenek.....	6
	Az alkotmánybíróság eljárásának van helye.....	7
V.	Az ítéletek sértik Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait.....	8
V/1.	Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme.....	8
	Forgalombiztonság és hitelezővédelem, Cégnyilvántartás közhitelessége.....	9
	Bizalomvédelem követelménye.....	10
V/2.	Az Alaptörvény I) cikk (3) bekezdésének sérelme.....	11
V/3.	Analógia alapján az Alaptörvény II. cikkében foglalt jog sérelme különös tekintettel az I. cikk (4) bekezdésre.....	12
V.4.	Az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt jog sérelme.....	12
V.5.	Az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelme.....	14
VI.	Egyebek.....	15
	Melléletek.....	16

I. ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

[REDACTED] Indítványozó I/1 alatt csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt képviselőjében, Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (Abtv.) 27.§ alapján, határidőben az alábbi

alkotmányjogi panasszal

fordulok az Alkotmánybírósághoz a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.27.591/2014/28. számú, valamint az azt helyben hagyó Miskolci Törvényszék 1.Kf.27.001/2016/3. számú ítéletével összefüggésben.

II. INDÍTVÁNY

1. Kérem az Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtésre kerülő indokok alapján a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a Miskolci Törvényszék II/1. pontban megjelölt ítéleteit a II/2 pontban megjelölt és a V. fejezetben részletesen kifejtett Alaptörvénysértésekre tekintettel az Alaptörvény 24. cikk (3)b) pontja és az Abtv. 43.§-a szerint semmisítse meg.

II./1. A vizsgálandó bírói döntés megjelölése

2. Az Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait sérti a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.27.591/2014/28. számú (II/2) I f-ű ítélete, és az Indítványozó fellebbezése folytán eljárt és az I.f-ű ítéletet helyben hagyó Miskolci Törvényszék 1. Kf.27.001/2016/3. számú II.f-ű ítélete (II/3).
3. A jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírósági döntés(ek) tartalmát az alaptörvényellenesség érdemben befolyásolta, továbbá az alábbiakban kifejtett indokok igazolják, hogy a jelen ügyben alkotmányjogi jelentőségű kérdés igényli az Alkotmánybíróság döntését.

II./2. Magyarország Alaptörvényének megsértett rendelkezései

4. Az alábbiakban kifejtésre kerülő indokok szerint, kérelmem anyagi jogi jogalapjaként jelölöm meg, hogy az alaptörvény-ellenes bírósági döntések Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdését és I. cikkét, valamint a II. cikk, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, továbbá az XXIV. cikkében biztosított jogait sérti.

II./3. Indítványozó személyes érintettségének igazolása

5. Az Indítványozó személyes érintettségét az alaptörvény-ellenes bírósági döntések, a bíróságok fenti II/1 pontban megjelölt ítéletei alapjául szolgáló peres eljárásban lévő felperesi pozíciója igazolja. A megjelölt bírósági döntések azon túl, hogy törvényellenesek az Indítványozó Alaptörvényben rögzített jogait is sértik.

II./4. Indítványozó nyilatkozata jogorvoslatokról

6. Indítványozó a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Tájékoztatom az Alkotmánybíróságot, hogy a peres ügyben 2016/ápr/14 napján felülvizsgálati kérelmet (II/4) nyújtottam be.

II./5. Nyilatkozat adatkezelésről

7. Indítványozó az Abtv. 52.§(5) bek. és 57.§(1a) bek., valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel, akként nyilatkozik (II/5), hogy az előterjesztett alkotmányjogi panaszban szereplő adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá, kéri adatai zártan kezelését.

II./6. Kérelem a végrehajtás felfüggesztése iránt

8. Kérem az Alkotmánybíróságot, hogy az az Abtv. 61.§(1) bek. alapján a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Kf.27.001/2016/3. sz. ítélete végrehajtásának felfüggesztéséről rendelkezni sziveskedjék.

III. ELŐZMÉNYEK

III./1. Ténybeli előzmények

9. 1991-ben Indítványozó gazdasági társaság 405.300.000,- forintos alaptőkével megalapításra került (Indítványozó alapszabálya I/6 sz.a. csatolva). Az alaptőkéből 100.269.000,- forintot tett ki az apport értéke, melyet a [redacted] megelőző a [redacted] szolgáltatott. Az alapszabály 3. oldalán rögzítésre került, hogy a Kereskedőház – az [redacted] által megállapított – 79.269.000,- forint értékben „tulajdonjogot, illetőleg 99 évre szóló használati jogot” bocsátott a társaság rendelkezésére. Az alapszabály 1. sz.-ű mellékletét képező apportlista sorolja fel a használati jog, illetőleg tulajdonjog által érintett ingatlanokat.
10. Az alapítók az Indítványozót arra hozták létre, hogy kifejezetten a használati joggal biztosított területen szőlőt termesszen és abból minőségi borokat állítson elő. A Kereskedőház és az önkormányzat ehhez a földrajzilag fel nem cserélhető területet, az egyéb alapítók pedig a szükséges beruházásokhoz való tőkét biztosították. A peres jogvita, ill. jelen alkotmányjogi panasz középpontjában az Indítványozó társaság létének alapját képező ezen apportált használati jogok megszüntetésének kérdése áll.
11. 1992/okt/12-án a földhivatal határozatával (I/7) elutasította a 99 évre szóló használati jog bejegyzését alapvetően azért, mert „[a] Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Ingatlannylvántartási Osztály 76.588/1989. számú utasítása szerint Gazdasági Társaságok Rt. stb. [javára] ingatlanra kezelői, sem használati jogot az ingatlannylvántartásba bejegyezni nem lehet”.
12. 1998/nov/9-én kelt közgyűlési jegyzőkönyv szerint (I/8) a 8/1998. (XI.09.) közgyűlési határozatokban megjelölt ingatlanok „használatára”, illetőleg tulajdonjoga került apportálásra. Emellett ekkor az apporttal érintett ingatlanok listája is pontosításra került.
13. 1999/okt/28-i csatolt határozatával (I/9) a földhivatal a használati jogát az érintett ingatlanok tekintetében az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte.
14. (2000/szept/29-én a földhivatal bejegyezte Indítványozó 2000/szept/22-ig tartó haszonélvezeti jogát a tokaji [redacted] ingatlan tekintetében, majd 2001/jan/30-án a földhivatal bejegyezte Indítványozó 2001/febr/25-ig fennálló haszonélvezeti jogát a tokaji [redacted] hrsz.-ű ingatlanok tekintetében.)
15. 2013/jan/1-én hatályba lépett a termőföldről szóló 1994. LV. törvény 91.§(1) bekezdése, mely a termőföldön szerződéssel alapított haszonélvezeti jogok 2033/jan/1-i megszűnéséről rendelkezett.
16. 2013/dec/15-én hatályba lépett a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a „Fétv.” ill. „Ámt”) 108.§(1) bekezdése, mely a mező- és erdőgazdasági földeken szerződéssel alapított haszonélvezeti jog 2014/máj/1-i megszűnéséről rendelkezett.
17. 2014/febr/25-én hatályba lépett a Fétv. 108.§(1) bekezdésének azon módosítása, mely a szakasz hatályát a használat jogainak 2014/máj/1-i megszűnésére is kiterjesztette.
18. 2015/júl/21-én az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII. 21.) sz. határozatában a Fétv. 108.§-ával kapcsolatban megállapította, hogy alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn, mivel a jogalkotó nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti eiszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tevő

szabályokat. Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes mulasztás 2015/dec/1-jéig való megszüntetésére hívta fel a jogalkotót, amely határidő eredménytelenül teit el, az alaptörvény-ellenes mulasztás a mai napig fennáll.

A határozat ugyanakkor nem állapította meg a Fétv. 108.§-ának alaptörvény-ellenességét arra tekintettel, hogy a Fétv. kifejezetten csak a szerződéssel alapított haszonélvezet és használat jogát szünteti meg, mely kötelmen alapú jogosultságok eleve szélesebb körben korlátozhatóak. Ilyen korlátozás esetében pedig a felek érdekeinek érvényesíthetőségét általában a polgári jog szabályai megfelelően biztosítják, ahogyan a használat jogát alapító szerződés felei (a földtulajdonos kötelezett és a földhasználó jogosult) is el tudnak számolni egymással a jog megszűnésekor. Ugyanakkor a felek ilyen elszámolása során nem érvényesíthető, kivételes vagyoni hátrányok kiegyenlítéséről (elsősorban a földtulajdonos védelmében) jogszabálynak rendelkeznie kellett volna, aminek hiányában állt elő alaptörvény-ellenes mulasztás.

III./2. Eljárásbeli előzmények

19. 2014/aug/1-én postai úton kézhez vette Indítványozó a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatal Járási Földhivatalának 34.390/2014. sz-ú határozatát (I/10) mellyel 46 ingatlan tekintetében törölte a Indítványozó javára apportált és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használat jogát, valamint 3 ingatlan tekintetében az Indítványozó haszonélvezeti jogát.
20. 2014/aug/22-én keresetlevelet nyújtott be Indítványozó a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatal Járási Földhivatalának fenti határozata ellen. A kereset a földhivatali törői határozatok hatályon kívül helyezése érdekében elsősorban arra hivatkozott, hogy a földhivatal által alkalmazott Fétv. 108§(1) bek a „*szerződéssel alapított haszonélvezeti jog továbbá használat joga*” megszűnéséről rendelkezik, mely nem alkalmazható a perbeli, cégjogi aktussal alapított használat jogára.
21. 2015/okt/16-án kapta kézhez Indítványozó a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.27.591/2014/28. számú I.f-ú. ítéletét (I/2), amely elutasította a keresetet annak megállapításával, hogy a Fétv.108.§(1) bek. mind a perbeli haszonélvezeti jogok, mind a használat joga tekintetében alkalmazható „*[a] bíróság ... osztva a II.r. beavatkozó [a Kereskedőház] álláspontját arra mutat rá, hogy a feiperes [az Indítványozó] használatra vonatkozó jogának bejegyzésére alapító okirat alapján került sor, amely azonban társasági szerződésnek minősül*” [I/2 alatt csatolt ítélet 7. o.; beszúrást tőlem]. Az I.f-ú bíróság szerint tehát az apportált jog szerződéssel jött létre tekintettel az Indítványozó társasági szerződésére.
22. 2015/nov/3-án Indítványozó fellebbezést (I/11) terjesztett elő az I.f-ú ítélet ellen, amelyben a korábbi érveit kiegészítve cáfolta, hogy a társasági szerződés szükségszerű módosítására tekintettel az apport szerződésnek minősülne, valamint bemutatta, hogy a Fétv.108§(1) bek. bírósági értelmezése szembement a jogalkotó szándékával, az Alaptörvény jogszabály értelmezésére vonatkozó rendelkezésével és az Alkotmánybíróságnak a 25/2015. (VII. 21.) sz. határozatában kifejtett jogértelmezésével, továbbá bemutatta, hogy az I.f-ú bíróság elmulasztotta annak vizsgálatát is, hogy az apport esetén az elszámolás lehetősége is kérdéses.
23. 2016/febr/18-án a II.f-ú bíróság fellebbezési tárgyalást tartott, amelyen meghozta a II.f-ú ítélet (I/3), amely az I.f-ú ítéletet a per főtárgya tekintetében helyben hagyta. (A jogerős indokolásról bővebben az alábbi 28-30. pontokban)
24. 2016/márc/21-én vette kézhez Indítványozó a II.f-ú ítéletet.

25. 2016/márc/31-én Indítványozó kézhez vette a Kereskedőház levelét (I/12), amely a II.f-ú ítéletre tekintettel felszólította Indítványozót az apportált használat jogával érintett ingatlanok birtokának azonnali átadására, Indítványozót jogalap nélküli birtokosnak titulálva. Egyúttal jelezte, hogy a birtok visszaadására pert indít, illetve hogy 2014/máj/1-éig visszamenőlegesen az ingatlanokra vonatkozó használati díjra is igényt tart.
26. 2016/ápr/14-én Indítványozó felülvizsgálati kérelmet (I/4) nyújtott be a II.f-ú ítélettel szemben, melyben részletesen bemutatta, hogy a törzstökébe apportált használat joga nem a régi Ptk. 158.§ (1) bek alapján keletkezik, és nem minősül szerződéssel alapított használati jognak, így nem alkalmazható rá a Fétv.108§(1) bekezdése. Indítványozó felhívta továbbá a figyelmet az ügy alkotmányjogi jelentőségére, kárának és jogos érdekei sérelmének jelentős és súlyos mértékére.(A felülvizsgálati kérelemről bővebben az alábbi 31-35. pontokban.)

IV. INDOKOLÁS

27. A Miskolci Törvényszék II.f-ú ítélete, amely a per főtárgya tekintetében helybenhagyta az I.f-ú ítéletet ezen döntésének indokolásában az alábbi lényegi megállapításokat tette:

Jogerős ítélet megállapításai

28. A II.f-ú ítélet szerint „A bíróság vizsgálta az *apport* fogalmát, amely a *felperes* [Indítványozó] **helyes hivatkozása szerint valóban nem szerződés**. Az *apport* a gazdasági társaság tulajdonába adott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás, melynek fejében az apportáló tulajdonhoz jut a társaság vagyonából.” [Kiemelés, beszúrás tőlem]
29. A II.f-ú ítélet ezek után és ennek ellentmondva megállapította, hogy az apportálás során mégis létrejön az apportáló földtulajdonos (a használat kötelezettje) és az apportot kapó társaság (a használat jogosultja) közötti szerződés, mivel az apportáló részvényesek az apport nyújtásáról döntenek, amíg a *közgyűlés vonatkozó határozatában* a jogot szerző fél nyilatkozik az apportról, amely a *társaság nyilatkozata az apport elfogadására vonatkozóan*.
30. A II.f-ú ítélet megállapította továbbá, hogy a használat joga csak a régi Ptk 158.§-ban meghatározott valamely módon jöhet létre (szerződéssel [158.§(1)], vagy jogszabály alapján, ill. bírósági és hatósági rendelkezésnél fogva [158.§(2)]) és bár azt állapította meg, hogy a perbeli használat joga a régi Ptk. 158.§(1) bek. szerint jött létre, ezzel ellentétesen azt mondta ki, hogy „nem az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés hozza létre az adott dologi jogot”² azaz a perbeli használat jogát. Ez a megállapítás azonban régi Ptk. 158.§(2) bek. szerint létrejövő jogra utal, hiszen a használat joga régi Ptk. 158.§(1)bek. szerinti alapítása során „A felek szerződése a haszonélvezeti jogot önmagában még nem hozza létre ... A haszonélvezeti jog keletkezéséhez a szerződésen felül arra is szükség van, hogy ... ingatlan esetében ... a haszonélvezeti jogot az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék. Haszonélvezeti jognak szerződéssel való alapítása esetén az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésnek konstitutív (jogot keletkeztető) hatása van.”³

A megállapítások tévesek és jogszabálysértőek, valamint az Alaptörvényben biztosított jogukat sértenek

31. Felülvizsgálati kérelmemben részletesen kifejtettem, hogy a II.f-ú ítélet fenti megállapításai tévesek és jogszabálysértőek. Egy társaság jegyzett tőkéjének meghatározásáról, így felemeléséről vagy leszállításáról is kizárólag a tagok, azaz a közgyűlés dönthet (alapításnál az alapítók). Ezek a jegyzett tőkével kapcsolatos rendelkezések semmilyen szempontból sem jelentenek azonban a tagok és a társaság között létrejövő kétoldalú szerződést. A jegyzett

¹ Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Kf.27.001/2016/3. sz. ítélete (3.o)

² Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Kf.27.001/2016/3. sz. ítélete (4.o. 6. bek.)

³ Nagykomentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényhez; Complex; kommentár a régi Ptk. 158.§-hoz

tőkével kapcsolatos rendelkezés, minit a társaság felé tett ajánlat, ill. annak társaság általi elfogadása fel sem merülhet, hiszen a társaság képviselőjének az apport elfogadásáról vagy visszautasításáról nyilatkoznia nemhogy nem kell, de nem is lehet. Kizárt és törvényellenes az az értelmezés, miszerint a társaság elfogadó nyilatkozatára lenne szükség pl. cégalapításhoz, vagy tőkeemeléshez, melynek hiányában a cégalapítás vagy a tőkeemelés létre sem jön.

32. A cégbíróság a II.f-ú ítélet megállapításaival szemben vitathatatlanul bíróságnak minősül, amelynek a céget, ill. jegyzett tőkéjét bejegyző konstitutív hatályú végzése hozza létre annak – és így Indítványozónak is – a tőkéjét, és abban a perbeli használat jogát. A jegyzett tőkébe kerülő, pontosabban mondva ott létrejövő használat joga tehát bírósági rendelkezésnél fogva (cégbíróság bejegyző végzése), ill. határidő elmulasztása esetén cégbírósági döntés hiányában (régii Ctv. 42., 44.§§) ipso iure, törvény erejénél fogva létrejövő jog.
33. Felülvizsgálati kérelmemben azt is kiemeltem, hogy az ítéletek ellentétesek a jogalkotónak a Fétv. 108.§-ával elérni kívánt céljával is, amely célnak a feltárását egyébként az ítéletek elmulasztották. A jogalkotói célt ellenben az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII.21.) határozatában részletesen feltárta és elemezte, amelyre tekintettel a Fétv. 108.§-a nem szüntetheti meg az Indítványozót megillető használat jogát. Az Alkotmánybíróság határozatának indokolásában a Fétv. 108.§-ának alkalmazása apport eredményeként jegyzett tőkében létrejött használat megszűnésére/megszüntetésére fel sem merült. Mindezeket (jelen 31-33. pontok) felülvizsgálati kérelmemben részletesen kifejtettem, amelyet itt megismételni nem kívánok tekintettel a kérelem csatolására is, ugyanakkor ezen részletes érvekre jelen panaszom kapcsán is hivatkozom.
34. A fentiek alapján a I.f-ú és az azt helyben hagyó II.f-ú ítélet jogszabálysértő, azonban a jogszabálysértésen túl azok az Alaptörvényben foglalt egyes alapvető jogokat – így Indítványozónak az Alaptörvényben biztosított egyes jogait – is súlyosan sértik, amely az Alkotmánybíróság eljárását indokolja. A jogsértéseket az alábbi V. fejezetben részletezem, előzetesen annyit jegyzek meg, hogy a cégnyilvántartásba bejegyzett, jegyzett tőkét képező egyes jogok – téves jogértelmezésből eredő – bírósági határozattal kimondott megszűnése – amelyet a határozat ráadásul úgy állapít meg, hogy törvény sem az apportált jog megszűnéséről, sem ilyen megszűnés kapcsán a cégnyilvántartást érintő eljárásról nem rendelkezik – a társaság működő- és fizetőképességét kérdőjelezi meg, megtéveszti a nyilvános és közhiteles cégnyilvántartásban bízó személyeket és elvonja a társaság hitelezői követeléseinek fedezetét.
35. Évtizedekkel korábban apportált, de a fenti bírósági határozattal megszűnőnek ítélt használat joga kapcsán nincs mód arra, hogy ezen súlyos konzekvenciákat orvosolva a jogot nyújtó földtulajdonos és a jogot használó társaság egymással megfelelően elszámoljon, hiszen nincs is köztük erre vonatkozó kötelmi viszony. Megjegyzem a rend kedvéért azt is, hogy az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII.21.) határozatában nem állapította meg azt, hogy a Fétv. 108.§-ának az itt panaszolt ítéletek szerinti alkalmazása ne lenne Alaptörvény ellenes.

Az alkotmánybíróság eljárásának van helye

36. Az Abtv. 27.§-a szerint: „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha **az ügy érdekében hozott döntés** vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a) **az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és**
 - b) **az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.**”
37. Az Abtv. 29.§-a további feltételeket állapít meg az alkotmányjogi panasz tartalmával kapcsolatban: „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt **a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.**”
38. Álláspontom szerint az Indítványozó esetében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságához szükséges feltételek, valamint indítványom elbírálásához szükséges feltételek egyaránt

teljesülnek. Indítványom indokolását az Alkotmánybíróság korábbi határozataira, ill. joggyakorlatára alapítom. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy „az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya [...]”⁴, ezen alkotmánybírósági gyakorlatra hivatkozom.

V. AZ ÍTÉLETEK SÉRTIK INDÍTVÁNYOZÓ ALAPTÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOGAIT

39. A panaszolt ítéletek ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság, forgalombiztonság, hitelezővédelem, bizalomvédelem elveivel, és a cégnyilvántartás közhitelességéhez fűződő társadalmi érdekekkel. Az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény I. cikkében rögzített alapvető jogok korlátozásához fűződő feltételekkel, analógia alapján sértik továbbá az Alaptörvény II. cikkében foglalt élethez való jogot, a XIII. cikkben foglalt tulajdonhoz való jogot és a tulajdon kisajátításával kapcsolatos alkotmányos előfeltételeket. Sérül továbbá Indítványozó Alaptörvény XXIV. cikke alapján biztosított bírósági döntés indokolásához fűződő joga.

40. Az Alaptörvény felhívott rendelkezései az alábbiak:

„B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

VI/1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme

41. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „a jogállam nélkülözhetetlen eleme, a jogbiztonság”, ami „nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.”⁵ Az Alkotmánybíróság Alaptörvény B) cikk

⁴ 13/2013 (VI.17) AB

⁵ 9/1992 (I.30.) AB határozat

(1) bekezdésével kapcsolatos gyakorlata szerint a „*jogállamiság elve ugyanakkor nem kiegészítő, másodlagos szabály, s nem pusztán deklaráció, hanem önálló alkotmányjogi norma, amelynek sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály alkotmányellenességét.*”⁶ Amennyiben tehát, a jogbiztonság, olyan univerzális elv, amely alkotmányos követelményt állít a jogalkotás elé, nyilvánvaló, hogy az egyes bírósági döntések során is zsinórmértékül kell szolgálnia.

42. Ismeretes az Alkotmánybíróságnak, olyan gyakorlata is, miszerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének megsértésére alkotmányjogi panasz csak szűk körben alapítható. Véleményünk, illetve a kifejtésre kerülő Alkotmánybírósági határozatok⁷ tanúsága szerint azonban, a jogbiztonság egyes tartalmi elemeinek sérelmére alapítva alaptörvény-ellenesség megállapítható, hiszen a már kifejtett – jogbiztonság tartalmát alkotó – alkotmányos jogok védelme másképpen nem lenne garantálható. Ha az Alkotmánybíróság eltekintene attól, hogy a forgalombiztonság, hitelezővédelem, bizalomvédelem és a cégjegyzék közhitelességéhez fűződő társadalmi érdek sérelmét orvosolja, azzal a jogállamiság és jogbiztonság alaptörvényi követelményeit sértené.

Forgalombiztonság és hitelezővédelem, Cégnyilvántartás közhitelessége

43. Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a jogállamiság és jogbiztonság elveinek tartalmi meghatározásával. A gazdasági jog szempontjából a **forgalombiztonság**, illetve a **hitelezővédelem** követelményei minősülnek a jogbiztonság leglényegesebb tartalmi elemeinek, ezen, két követelmény alaptörvényi foglalatát a jogbiztonság.⁸ Ha a gazdasági jog szabályait vizsgáljuk, nagyszámú rendelkezésben fedezhetünk fel ezen alkotmányos elvek biztosítását szolgáló normákat.
44. A gazdasági társaságok rendeltetése, különösen részvénytársaságok – mint Indítványozó – esetében, a vagyonegyesítés. Rendeltetésük betöltése érdekében önálló vagyonnal rendelkeznek, amely megalakulásukkor a közhiteles cégjegyzékben nyilvántartásba vételre kerül. A gazdasági társaságok vagyona önmagában a jogi személy corpus-át, tartalmát képezi, ezt nyilvánvalóan bizonyítja, hogy a társaság – részvénytársaság esetén különösen – csak a szükséges tőkeelem befizetése (apport esetén értékelése és rendelkezésre bocsátása) esetén jöhet létre. A társaság létrejötte után is lényeges szerepet játszik a jegyzett tőke biztosítása, törvényi mérték alá csökkenése akár a társaság megszűnéséhez is vezethet. Garanciális jelentősége van a forgalombiztonság, ill. hitelezővédelem szempontjából a **közhiteles cégnyilvántartásnak**, amely a forgalom biztonságát védi.⁹ A cégnyilvántartás „*jelentősége tagadhatatlan a gazdasági társaságok átláthatósága, a forgalom biztonsága és a hitelezői érdekek, illetve az adott céggel jogviszonyokat létesítők érdekeinek védelme szempontjából. A gazdasági jogban megjelenő forgalombiztonság és hitelezővédelem követelményének alaptörvényi foglalatát a jogbiztonság.*”¹⁰
45. A jelen indítványban panaszolt I. és II.f-ű bírósági ítélet esetében a bíróság döntése figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybíróság gyakorlatában meghonosodott **forgalombiztonság** és **hitelezővédelem** elveit. A II.f-ű döntés – habár önellentmondó indokolással, de – lényegében helyben hagyta az I.f-ű döntést, amely a társaság tőkéjét és működési alapját képező használati jogot keletkezése tekintetében a Fétv.108.§(1) bekezdése szerinti, a föld tulajdonosa és földhasználó között szerződéssel alapított használat jogaként értelmezte és így megszűnését állapította meg. Azon túl, hogy a jogszabály alkalmazása Indítványozót megfosztotta jegyzett tőkéjének egy részétől (ti. corpus-ától), nem csupán a társaság vagyonát, de a hitelezők követeléseinek kielégítési alapját is elvonta. Utalnom kell arra, hogy az Alkotmánybíróság sosem értelmezte a társaság részére nyújtott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a tag és a társaság közt létrejött szerződésként. A gazdasági és polgári jog szabályai szerint – a felülvizsgálati kérelmemben részletezett módon – a tag által a társaság részére szolgáltatott apport nem szerződés, hanem olyan cégjogi aktus, amely során az apport cégjegyzékbe való

⁶ 80/2006. (XII.20.) AB határozat, 11/1992. (III.5.) AB hat., 21/1993 (IV.2.) AB hat.

⁷ 80/2006. (XII.20.) AB határozat, 11/1992. (III.5.) AB hat., 21/1993 (IV.2.) AB hat.

⁸ 935/B/1997. AB hat., 34/2014 (XI.14.) AB hat., 74/2009 (VII.10.) AB hat., 3/2006 (II.8.) AB hat., 51/2009 (IV.28.) AB hat., 80/2006. (XII.20.) AB hat.

⁹ 1350/B/2009 AB hat.

¹⁰ 1350/B/2009 AB hat.

bejegyzésével (azaz az erre vonatkozó bírósági határozattal) jön létre a társaságot megillető használat joga.

Bizalomvédelem követelménye

46. Az Alkotmánybíróság gyakorlata¹¹ deklarálja a **bizalomvédelem követelményét**, melyet szintén a jogbiztonság elvéből vezet le. A bizalomvédelem követelményét az Alkotmánybíróság a jog állandóságába vetett bizakodás védelmeként definiálja, amely bizakodásra az érintett jogalanyok jelentős döntése alapult vagy alapulhatott.¹² A testület gyakorlata szerint a bizalomvédelem „korlátot szab a jogalkotó beavatkozásának a fennálló, tartós jogviszonyokba.”¹³ Arra vonatkozóan, hogy hol húzódik a határ a jogalkotó szabadsága, illetve a jogi szabályozás állandósága, kiszámíthatósága közt az Alkotmánybíróság nem dolgozott ki általánosan alkalmazható tesztet, „esetről, esetre mérlegelte, hogy a jogi szabályozás változása következtében a jogalanyokat ért hátrány indokolja-e a jogbiztonság sérelme alapján az alkotmányellenesség megállapítását.”¹⁴
47. Habár az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII.21.) sz-ú határozata már foglalkozott a Fétv. 108.§ alaptörvény-ellenességével, és megállapította, hogy az nem sérti a bizalomvédelem követelményét, az I. és II.f.-ú ítélet a Fétv. 108.§-ának apportált jogokra való alkalmazásával már sérti ezt az alkotmányos követelményt, ezáltal pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését. A II.f-ú ítélet jogerősen deklaráta, hogy Indítványozó vagyonába apportálás útján került használati jogok szerződéssel alapítottak minősülnek, ezért a Fétv. 108.§(1) bekezdésének alkalmazásával törölte Indítványozó javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használat jogát. Mivel Indítványozó gazdasági társasági formában működik, jegyzett tőkéje – melynek részét képezte ez a használat joga – azonban a cégnyilvántartásban regisztrálva van.
48. A cégnyilvántartás közhitelesen tartalmazza a gazdasági társaságok törvényben rögzített adatait, a forgalombiztonság biztosítása és hitelezővédelmi célokból. Az I. és II.f.-ú ítélet azonban ezen elveket figyelmen kívül hagyva döntött Indítványozó tőkerészének elvonásáról, anélkül, hogy ezen döntésének a cégnyilvántartásban nyoma keletkezett volna (megjegyzem vonatkozó jogszabályi előírás hiányában a cégnyilvántartásról nem is rendelkezhetett). Sértette tehát ez a döntés az Indítványozó bizakodását, azaz azt, hogy jegyzett tőkéje változatlanságában (saját felróható üzleti döntése hiányában) jogszerűen bízhatott, továbbá sértette Indítványozó hitelezőinek bizakodását, akik jogosan bízhattak a cégnyilvántartás hitelességében, hogy az a valóságnak megfelelő adatokat tartalmazza. A cégnyilvántartásban feltüntetett adatok hitelességéhez pedig – az ingatlan-nyilvántartáshoz hasonlóan – közérdek fűződik.¹⁵
49. A bizalomvédelem követelményének körében hivatkoznom kell továbbá Indítványozó jogszerű gazdasági bizakodására is. Indítványozó szőlőtermesztéssel és bortermeléssel foglalkozó gazdasági társaság, és mint a használat jogával biztosított szőlőterület hosszú távú használója jelentős beruházásokat végzett a területen (ill. saját teljes működését érintően, amely az adott területen történő természetesen alapui) és a magyar borkultúra fejlesztéséhez is jelentősen hozzájárulva nagy értékű (több milliárdos) beruházásokkal Magyarország egyik legszebb szőlőbirtokát hozta létre¹⁶ az érintett területen.

¹¹ 142/2010. (VII.14.) AB hat.; 11/1992 (III.5.) AB hat.; 62/1993 (XI.29.) AB hat.;

¹² 142/2010. (VII.14.) AB hat.

¹³ 142/2010. (VII.14.) AB hat.

¹⁴ 142/2010. (VII.14.) AB hat.

¹⁵ 35/2015. (XII.16.) AB hat.

¹⁶ <http://> [REDACTED]

50. Indítványozó gazdasági tevékenysége és így léte is az ezen az eleve jellegzetes és a beruházásokkal még értékesebbé tett területen végzett tevékenységen alapul (termékei lényeges jellemzője az adott területről, dűlőből való származás). Tevékenysége, beruházásai el nem vihetők és bár vagyonának egy részét a használat joga nem érinti, de mivel tevékenysége a használat jogán múlik, így annak törlése teljes tevékenységére és minden beruházására kihat.
51. Amennyiben a II.f.-ú bíróság döntése az apportált használati jogokat törli, akkor nyilvánvalóan az Indítványozó, és nem a beruházásokkal esetlegesen gazdagodó földtulajdonos érdekei védendők. Ez a körülmény szintén jelzi, hogy az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII. 21.) sz-ű határozatában nem ezt az esetet vizsgálta, hiszen ez a határozat éppen a földtulajdonos érdekeit védő elszámolási szabályok hiányában állapított meg mulasztásos alaptörvény-ellenes helyzetet.

V/2. Az Alaptörvény I) cikk (3) bekezdésének sérelme

52. Az Alaptörvény I) cikk (3) bekezdése szerint *„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”*
53. A panaszolt ítéletek úgy korlátozzák a jelen fejezetben foglalt alapvető jogokat, hogy ezen korlátozásról törvény nem rendelkezik. Amint kifejtettem, a Fétv. 108.§-a a szerződéssel alapított használat jogának megszűnését írja elő, de más, pl. apport során létrejött jog megszűnését nem. Természetesen törvény más alapvető jog vagy érték védelmében apportált jogok törlését is előírhatná, azonban kizárólag a következmények szabályozásával, beleértve az ezzel érintett más jogok és értékek védelmét az arányosság és ez utóbbi jogok tiszteletben tartása érdekében. Ennek megfelelően, ha törvény egyes jogoknak a cégnyilvántartást érintő, társasági tőkeelvonást eredményező megszüntetését írná elő, rendelkeznie kellene annak cégnyilvántartási, befektető és hitelezővédelmi következményeiről előírva a pontos eljárásokat a vonatkozó jogorvoslati lehetőségekkel együtt. Ennek megfelelően hivatkozom arra, hogy amíg a jogalkotó az Inytv. 94.§-ában rendelkezett a Fétv. 108.§-ában foglalt rendelkezés ingatlan-nyilvántartási következményeiről, addig a cégnyilvántartást érintő hasonló rendelkezést nem alkotott meg. Mindez szintén azt igazolja, hogy bejegyzett cégeket érintő változásokra a Fétv. 108.§-a nem terjed ki.
54. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában, az egyes alapvető jogok korlátozásával kapcsolatban két teszt honosodott meg, amely tesztek a hatályos Alaptörvényben is alkotmányos mérceként rögzítésre kerültek. A **szükségességi-arányossági** tesztet az Alaptörvény I: cikk (3) bekezdése rögzíti az alapvető jogok korlátozásának tesztjét, az ún. szükségességi-arányossági tesztet, miszerint *„alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”* A szükségességi-arányosság teszt alkalmazandó valamennyi alapjog tekintetében (kivéve a tulajdonjog korlátozását, ahol az alábbi 64. pontban foglalt szempontok vizsgálandóak).
55. Mivel Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai az ítéletekkel súlyos korlátozást szenvednek, a bíróságoknak figyelembe kellett volna vennie az alapjogok korlátozására kidoigozott szükségességi-arányossági tesztet is. Jelen esetben, a szükségesség-arányossági teszt nem igazolja és nem nyújt alkotmányos alapot Indítványozó alapjogai korlátozására. Az ítéletek azonban nem csupán az indítványozó alapvető jogait sértik, hanem a konkrét ügyön

túlmutatva az Indítványozó hitelezőinek érdekeit is, továbbá minden olyan, jóhiszemű személy jogait és törvényes érdekeit, aki a közhiteles cégnyilvántartás valóság tartalmában bízhat.

V/3. Analógia alapján az Alaptörvény II. cikkében foglalt jog sérelme különös tekintettel az I. cikk (4) bekezdésre

56. Az Alaptörvény II. cikke kinyilvánítja, hogy minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az I. cikk (4) bekezdése pedig, nyilvánvalóvá teszi, hogy a „*törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.*” Az Alkotmánybíróság 23/1990. (X.31.) határozata foglalkozott az élethez és emberi méltósághoz való jog értelmezésével, és állást foglalt ezen jogok korlátozhatatlanságáról. Dr. Sólyom László alkotmánybíró párhuzamos véleményében kifejtette véleményét, miszerint „*az emberi méltósághoz való jog anyajog, mindig újabb szabadságjogok forrása, amelyekkel az önrendelkezés szféráját folyamatosan biztosítjuk az (állami) beavatkozással szemben. A méltósághoz való jog felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs érinthetetlen lényegük. (Ez az elvi különbség az ember és a jogi személy között, nem pedig az, hogy egyes jogok jellegüknél fogva csak emberhez fűződhetnek. Az utóbbiak mintájára ugyanis mindig képezhetők analóg jogok a jogi személyek számára.)*” [kiemelés tőlem].

57. Analógia folytán, tehát az ember élethez való jogához hasonlóan, törvény által létrehozott személyeknek is joga van a létezéshez, függetlenül attól, hogy ennek a létezésnek a kezdő, illetve záró időpontját, és azok rendjét jogszabály (Ptk., Gt.) a természetes személyektől eltérő metodológiával szabályozza.

58. A gazdasági társaságok – mint vagyonegyesítő jogi személyek – létének belső lényege, corpus-a a részükre a tagok által szolgáltatott vagyon. A vagyon, rendelkezésre bocsátásának időpontjától kezdődően, külön jogi sorssal rendelkezik, a tagoktól elkülönül, a gazdasági társaságnak szó szerinti lényegét képezi. A társaság léte több aspektusból kötődik ehhez a vagyonhoz. Létesítéskor törvényben meghatározott szabályok szerint rendelkezésre kell bocsátani, a cégjegyzékbe be kell jegyeztetni. A társaság működése során is figyelemmel kell lenni a jegyzett tőke előírt mértékének megőrzéséhez, ellenkező esetben a társaság léte veszélybe kerülhet. A társaság megszűnése esetén vagyona speciális rendelkezések alapján kerül szétosztásra a jogosultak között. Nyilvánvaló tehát, hogy a gazdasági társaságok esetében a vagyon nem csupán eszköz, hanem lételem.

59. Indítványozó esetében a II.f-ű ítélet sérti az Alaptörvényben biztosított élethez való jog analógiája folytán értelmezett létezéshez való jogát. A II.f-ű ítélet jogerősen megerősítette az I.f-ű bíróságnak a Fétv. 108.§(1) bekezdésére vonatkozó téves értelmezését, miszerint az Indítványozó részvénytársaság vagyonába apportált használati jog megszűnik, és az ingatlan-nyilvántartásból törlésre kerül. A korábban kifejtettek okán ez a döntés nem csupán Indítványozó egyik vagyontárgyát, hanem létrehozásának célját és működésének alapját, azaz a használat joga által biztosított területen való termelést érintette, mely egyben jegyzett tőkéjének is része.

V.4. Az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt jog sérelme

60. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerint „*mindenkinek joga van a tulajdonhoz*”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata nem csupán mindenkit megillető alapvető jogként deklarálja a tulajdonhoz való jogot, hanem megteremti ezen jog védelmének és korlátozásának alkotmányos kereteit is. A tulajdonjogot „*mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti alapjogi védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a*

tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa.”¹⁷ Az Alaptörvény i. cikk (4) bekezdése alapján nyilvánvaló, hogy a tulajdonhoz való jog törvény alapján létrehozott jogalanyokat tehát így, a jelen ügyben Indítványozót is megilleti.

61. Az Alkotmánybíróság több határozatában¹⁸ kifejtette, hogy a tulajdonvédelem köre jóval szélesebb körben értelmezendő az egyes dolgok tulajdonosát megillető védelemnél. Gyakorlatában megerősítette, hogy a tulajdonvédelem a vagyoni értékű jogokra is kiterjed, amely jogértelmezés összecseng az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatával.¹⁹ „Az alapjogi tulajdonvédelem mai helyzetének megfelelően terjesztette ki az Alkotmánybíróság a tulajdoni alapjogvédelmet már korábban is bizonyos, polgári jogilag nem tulajdonnak minősülő vagyoni értékű jogokra.”²⁰ Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát, a tulajdonhoz való jog „nemcsak a tulajdonjog, hanem az azzal összefüggő minden vagyoni jog biztosítására vonatkozik”.²¹ Kiterjed a tulajdonvédelem a jelen indítványban érintett használat jogára is. „A használat joga korlátolt és idegen dologbeli jog amely a tulajdonostól nyert abszolút (dologi) hatályú és önálló léttel bíró jogosultság anélkül, hogy ez az önállóság érintené a tulajdonjoghoz való kapcsolódását. A használat joga tehát a tulajdonjog önállósult részjogosítványa, amely tartalmát tekintve a tulajdonjog olyan "szelvényjoga", amelynek vagyoni értéke van.”²²
62. A jelen indítvánnyal érintett ítéletek sértik Indítványozó Alaptörvény XIII. cikkében foglalt jogát. A fentebb már kifejtettek szerint az alkalmazandó Gt. és Ctv. szabályai egyértelművé teszik, hogy mind a pénzbeli, mind a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel a gazdasági társaság jegyzett tőkéjévé, így tulajdonává válik. Kétség sem fér hozzá tehát, hogy a cégjegyzékbe történő bejegyzés eredményeként az Indítványozó jegyzett tőkéjének részévé váltak az említett használati jogok. A II.f-ú bíróság ítéletében jogerősen helyben hagyta Indítványozó jegyzett tőkéjébe apportált használati jogok tekintetében a Fétv. 108.§ alkalmazását, amely Indítványozót nem csupán jogszerűen tulajdonába került vagyoni elemektől fosztotta meg, hanem jegyzett tőkéjének egy részétől és a fentiek szerint működésének gazdasági alapját vonta el.
63. Ez a tulajdonelvonás pedig felek közti elszámolással nem rendezhető. Egyrészt, mint már kifejtettem eleve nincsen szerződés a földtulajdonos használatot engedő és a használó társaság között, amely kötelmi viszony mentén a használat jogától megfosztott társaság az ezen jogosítványt visszanyerő földtulajdonossal el tudna számolni. Másrészt, ilyen elszámolás alkalmatlan is lenne a megváltozott viszonyok reparációjára, hiszen a működésének alapjától megfosztott Indítványozó nem csupán a használattal érintett területbe történt tényleges beruházásai megtérítésére lenne jogosult, hanem a teljes társaságot érintő összes beruházása a társaság működésébe fektetett minden várományának a megtérítésére. Tulajdon korlátozása ilyen reparáció rendezése nélkül nem lehetséges, és az alábbiak szerint nem lehet arányos.
64. A **tulajdonhoz való jog** korlátozása esetében az alkotmánybírósági gyakorlat külön (a fenti 54. pontban foglaltaktól részben eltérő) szempontok vizsgálatát munkálta ki. „A tulajdonjog korlátozásánál az alkotmányossági vizsgálat egyik szempontja a másik alapvető jog, alkotmányos érték vagy cél érvényesülésének szükségessége, vagy a közérdek miatt fennálló szükségesség.”²³ A jelen esetben az ítéletek ilyen, az Indítványozó alapvető jogának szükséges korlátozását indokoló alapvető jogot/védendő alkotmányos értéket nem is azonosítottak. Döntésük ezzel szemben nyilvánvalóan a Fétv.108.§ téves értelmezésén alapult.

¹⁷ 64/1993 (XII. 22.) AB határozat

¹⁸ 3199/2013 (X.31.) AB határozat; 17/1992.(III.30.) AB hat.; 64/1993. (XII. 22.) AB határozat

¹⁹ 3199/2013 (X.31.) AB határozat

²⁰ 64/1993 (XII. 22.) AB határozat

²¹ 17/1992.(III.30.) AB hat

²² 17/1992.(III.30.) AB hat

²³ 42/2006 (XII.22.) AB hat.

65. Azonban még a Fétv. 108.§-a által védeni kívánt érték (amelyet az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII. 21.) sz-ú határozatában feltárt) sem indokolná Indítványozó jogainak ilyen korlátozását, amely az itt kifejtettek szerint az Indítványozó jegyzett tőkéjének egy részét és egyben Indítványozó működési alapját (mindenféle további eljárás, kompenzáció és reparáció nélkül, ill. sértve a forgalombiztonság, hitelezővédelem és cégnyilvántartás közhitelességéhez fűződő közérdeket) elvonná. Ilyen jogkorlátozás szükségességét a 25/2015. (VII. 21.) sz-ú határozat sem állapította meg.
66. Jelen ügy többlettényállási eleme továbbá, hogy az érintett földtulajdonos, aki a panaszolt ítéletek eredményeként a használat jogát visszanyerné, a Kereskedőház, amely kizárólagos állami tulajdonban álló társaság. Ennek megfelelően, a Fétv. 108.§-ának téves értelmezésével a panaszolt ítéletek eredményeként az érintett jogosultságot – mégha közvetett módon is, de – az állam szerezne meg. Ez hatásában kisajátításnak tekinthető. Az Alaptörvény szerint azonban *„Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”* Az Alaptörvény ezen szakasza használati jogoktól való megfosztás esetén is alkalmazandó. *„A kifejtettek szerint a használati jog áll alkotmányos védelem alatt, így csak ennek a jognak a korlátozása vagy elvonása az, ami - elvileg, többek között a szerzés visszterhességétől is függően - kártalanításra érdemes.”*²⁴ Az I. és II.f.-ú bíróság döntése az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt feltételeket figyelmen kívül hagyta, azok pedig a jelen esetben nem teljesülnek, mivel a kisajátítás hatású rendelkezést sem szükséges/arányos közérdek nem indokolja, ill. ahhoz semmilyen kártalanítás nem kapcsolódik.
67. Az Alkotmánybíróság a kisajátítás Alaptörvényben rögzített feltételeit gyakorlatában kimunkálta. *„Az alapjogi tulajdonvédelem sajátosságai miatt az állami beavatkozás alkotmányossága megítélésének súlypontja, az alkotmánybírósági értékelés voltaképpeni tere a cél és az eszköz, a közérdek és a tulajdonkorlátozás arányosságának megítélése lett.”*²⁵ Az Alkotmánybíróság több határozata²⁶ arra enged következtetni, hogy a tulajdonkorlátozás arányossága olyan vizsgálat, amely a konkrét eset körülményei közt dönthető el. A jelen esetben, azonban nyilvánvaló, hogy az Indítványozó tulajdonhoz való jogának korlátozása semmilyen szempontból nem tekinthető az intézkedés céljával arányosnak.
68. Megjegyzem, hogy a Kereskedőháznak a kisajátítás hatású intézkedéshez való hozzáállását jól jellemzi a fenti 25. pontban hivatkozott levele, amelyben a területek birtokának haladéktalan visszaadását követeli és 2014/máj/1-re visszamenően még használati díjat is érvényesíteni kíván Indítványozóval szemben.

V.5. Az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelme

69. Az Alaptörvény XXIV. cikke szerint a *„hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* *„Az Alaptörvény hatálybalépésével immáron az Alkotmánybíróság feladatai közé tartozik a bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálata is, amellyel egyidejűleg jelentkezik a tisztességes eljárás megkövetelte gyakorlati szempontok, így az indokolási kötelezettség meghatározásának igénye is.”*²⁷ Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes eljáráshoz való jogból eredő – Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített döntés indokolásához való jog, mind a közigazgatási határozatok, mind a bírósági ítéletekkel szembeni alkotmányos követelmény.

²⁴ 17/1992. (III.30.) AB hat

²⁵ 64/1993 (XII. 22.) AB határozat

²⁶ 7/2006 (II.22.) AB hat.; 13/1998 (IV.30.) AB hat.; 3/2000 (II.25.) AB hat.

²⁷ 7/2013 (III.1.) AB hat.

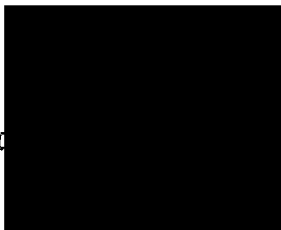
70. Az Alkotmánybíróság a döntés indoklásához fűződő jogot, az alábbiak szerint fejtí ki részletesen: „az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. **Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.** A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és **ennek értékeléséről határozatában számot adjon.** Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”²⁸
71. A II.f-ú ítélet érdemi döntését két főbb kérdésre alapozta, nevezetesen, hogy az apport szerződés/nem szerződés, ill. hogy a használat joga a régi Ptk 158.§(1) avagy (2) bek. alapján jött-e létre. Az ítélet mindkét kérdés esetében a fenti 28-30. pontokban bemutatott 2-2 önellentmondó indokolást tartalmazott. Az önellentmondó indokokból, ill. az ítélet alapvető jogokat korlátozó hatása kapcsán a korlátozás jog- és alaptörvény-szerűségét alátámasztó indokolás hiányából az Indítványozó számára sem az ítélet megalapozottsága, sem jogszerűsége nem derül ki, így a II.f.-ú ítélet sérti az Indítványozó bírói döntés indoklásához való jogát.

VI. EGYEBEK

72. Jelen indítványom előterjesztése során hivatkozni kívánok az Alkotmánybíróság ügyrendjének 28.§(1) bekezdésére, mely szerint a beadványnak a határidő utolsó napján való ajánlott küldeményként való postára adása esetén az eljárási cselekményt határidőben megtettnek kell tekinteni.

Tisztelettel:

Indítványozó
képv.:

²⁸ 7/2013 (III.1.) AB hat.

MELLÉKLETEK

- I/1 ügyvédi meghatalmazás
- I/2 Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.27.591/2014/28. számú ítélete,
- I/3 Miskolci Törvényszék 1. Kf.27.001/2016/3. számú ítélete
- I/4 Felülvizsgálati kérelem
- I/5 Indítványozó nyilatkozata adatainak kezeléséről
- I/6 Indítványozó alapszabálya
- I/7 Földhivatal 1992. évi határozata
- I/8 Indítványozó közgyűlése határozata (1998)
- I/9 Földhivatali bejegyző végzés (1999)
- I/10 Földhivatali törlő végzés (2014)
- I/11 Fellebbezés
- I/12 Kereskedőház levele (2016)